

Εισαγωγή στην Εφαρμοσμένη Κοινωνική Ψυχολογία

Πεδία έρευνας και
εφαρμογών των θεωριών
της Κοινωνικής Ψυχολογίας

ΨΧ78: Εφαρμοσμένη Κοινωνική Ψυχολογία
Χειμερινό εξάμηνο 2024-2025
Βασίλης Παυλόπουλος
Τμήμα Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

ΕΚΨ-1: Ψυχοκοινωνικοί δείκτες

- Είναι μετρήσεις που αφορούν σε ψυχολογικές διαστάσεις της καθημερινής ζωής των ανθρώπων (π.χ. επίπεδο ικανοποίησης στην εργασία, την οικογένεια, την υγεία, κλπ.).
- Προέρχονται από ευρείας κλίμακας δημογραφικές έρευνες.
- Συσχέτιση (και αντιπαράθεση) με οικονομικούς δείκτες (π.χ. ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα, πληθωρισμός, κλπ.).
- Εντοπισμός διαχρονικών τάσεων και μεταβολών.

ΕΚΨ-2: Οργανισμοί, ΜΜΕ, καταναλωτική συμπεριφορά

- Η μελέτη της δομής και λειτουργίας των οργανισμών και της συμπεριφοράς των ατόμων και των ομάδων μέσα σε αυτές (Pugh, 1966).
- Ανάλυση της διοίκησης (θεωρίες του ηγετικού ρόλου και της δυναμικής της ομάδας), εκπαίδευση προσωπικού.
- Διαδικασίες πειθούς και αλλαγή στάσεων. Εφαρμογές στους οργανισμούς, τα ΜΜΕ, τη διαφήμιση και την καταναλωτική συμπεριφορά.
- Ικανοποίηση από την εργασία και παραγωγικότητα.

ΕΚΨ-3: Ψυχολογία της υγείας

- Μελετά τις αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές των ατόμων που σχετίζονται με τη γενική υγεία.
- Βασίζεται στο βιο-ψυχο-κοινωνικό μοντέλο που ορίζει την ασθένεια ως αλληλεπίδραση βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών παραγόντων.
- Έμφαση στην πρόληψη και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Μερικά παραδείγματα: αλλαγή στάσεων στο κάπνισμα, υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συνηθειών, διαχείριση του άγχους και του πόνου, αποφυγή ψυχοκίνδυνων συμπεριφορών.

ΕΚΨ-4: Κοινωνική Ψυχολογία και εκπαίδευση

- Εκπαιδευτική πολιτική και σχεδιασμός με βάση τις θεωρίες της ΚΨ, π.χ. για τα στερεότυπα και την προκατάληψη (U.S. Supreme Court, 1954).
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα εκπαίδευσης μειονοτήτων.
- Διαδικασία της μάθησης: ατομική vs. ομαδική μάθηση, συνεργασία vs. ανταγωνισμός.
- Εκπαιδευτικό ύφος: αυταρχικό, δημοκρατικό, ανεκτικό.

ΕΚΨ-5: Η Κοινωνική ψυχολογία στο δικαστήριο

- Οι ΚΨ έχουν μελετήσει την ακρίβεια των καταθέσεων των αυτοπτών μαρτύρων,
- Επίσης, έχουν αξιοποιηθεί τα πορίσματα της ΚΨ όσον αφορά τις διεργασίες λήψης δικαστικών αποφάσεων (π.χ. συμμόρφωση, ομαδική πόλωση, φαινόμενο groupthink).
- Δικαστική πραγματικότητα και «ψευδοδίκες»: διαφορές στις παραμέτρους που επηρεάζουν τη λήψη απόφασης.

ΕΚΨ-6: Κοινωνική Ψυχολογία και πολιτισμός

- Η έννοια του πολιτισμικού σχετικισμού.
- Διαπολιτισμική μελέτη των αξιών (π.χ. ατομικισμός vs. συλλογικότητα).
- Επιπολιτισμοποίηση και ψυχοκοινωνική προσαρμογή.
- Εθνική ταυτότητα, κοινωνική επιρροή (πλειονοτική, μειονοτική), διομαδικές σχέσεις
- Διακρατικοί οργανισμοί και διεθνείς σχέσεις.

ΕΚΨ-7: Ψυχολογία του περιβάλλοντος

- Αναλύει τις δυναμικές αλληλεπιδράσεις των ανθρώπινων εμπειριών με τις σχετιζόμενες όψεις του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος (Canter, 1988).
- Μοντέλα μελέτης του περιβάλλοντος (Γεώργας, 1991).
- Μελέτη του περιβαλλοντικού άγχους: αίσθημα συνωστισμού, θόρυβος, ρύπανση.
- Αλλαγή περιβαλλοντικών στάσεων και αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων (π.χ. τεχνολογικές καταστροφές, εξάντληση φυσικών πόρων).

ΕΚΨ-8: ...

- Συμπληρώστε αυτή τη διαφάνεια με άλλα πεδία έρευνας και εφαρμογών των θεωριών της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Μπορείτε να αναζητήσετε υλικό από τα διδακτικά εγχειρίδια διαφόρων γνωστικών αντικειμένων και από βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων (π.χ. μέσω του Google Scholar). Ποια φαίνεται είναι η συμβολή της Κοινωνικής Ψυχολογίας στο πεδίο που εντοπίσατε;